

V Terstu se po devíti letech blíží návrat unikátních tramvají

25.01 2025 18:43, Libor Hinčica, Tramvaje

Po necelých devíti letech od vážné dopravní nehody, která se odehrála na jediné tramvajové trati v italském Terstu (Trieste), je možné vrátit místní neobvyklé tramvaje opět do provozu. Rozhodla o tom státní agentura ANSFISA (*Agenzia nazionale per la sicurezza delle ferrovie e delle infrastrutture stradali e autostradali*) zodpovědná za bezpečnost provozu na železniční i silniční síti na základě poslední vyžádané zkušební jízdy, jež se uskutečnila dne 17. 12. 2024. Předpokládané datum obnovení provozu je 1. 2. 2025.

Připomeňme, že trať spojující centrum Terstu s vesničkou Opicina je jedinou tramvajovou linkou, která přežila likvidaci dříve rozsáhlého systému terstských tramvají, jenž byl postupně redukován do roku 1970. Trať Terst – Opcina má dnes délku 5,175 km a do provozu byla uvedena 9. září 1902. S ohledem na až 26% stoupání v části trasy (o délce cca 800 m) byla od počátku trať zajímavým technickým dílem, kdy se pro překonání prudkého svahu používalo ozubnicové dráhy, po které byly tramvaje vytahovány pomocí speciálních vozů, za něž byly připřahány. Později (v roce 1928) byla část s ozubnicí nahrazena lanovou dráhou při zachování principu připojování tažných vozidel.

Trať začínající v nadmořské výšce 3 m nad mořem se v km 4,282 (zastávka Obelisco) dostává až do výšky 343 m n. m. a poskytuje výhledy na celé město u Terstského zálivu, takže se stala oblíbeným cílem turistů a jedním ze symbolů města. Provoz byl v minulosti sice několikrát kvůli generálním opravám trati či zlepšování bezpečnosti přerušen, vždy se ale tramvaje podařilo vrátit zpět. Nehoda, která se odehrála dne 16. 8. 2016, ale nakonec vedla k odstávce, která se protáhla na necelých devět let.

Tramvaj ev. č. 404 zachycená na vjezdu do vozovny v říjnu 2004. Vozidla byla vyrobena v roce 1935 v počtu pěti kusů. (foto: Libor Hinčica)

Její příčinou přitom nebyla technická závada, ale nedbalost. Standardně pro obsluhu linky postačují tři vozy, což platilo také osudného 16. srpna 2016. Kromě vozů ev. č. 402, 405 a 406 byl ale navíc na trať v rámci testovací jízdy vypraven ještě vůz ev. č. 404. Ten jel jako následz za tramvají ev. č. 406, která mířila do centra města. Chyba v komunikaci mezi řidiči způsobila, že vůz ev. č. 405 se bezprostředně poté, co se ve výhybně vykřižoval s tramvají ev. č. 404, vydal na jednokolejný úsek, kde se však v prvním oblouku srazil s protijedoucím vozem ev. č. 406. Díky nízké cestovní rychlosti došlo naštěstí jen ke zraněním pasažérů, přesto škody byly vysoké, neboť obě tramvaje byly výrazně poškozeny. Především se ale začala přetřásat otázka bezpečnosti provozu na dráze. Původně slíbený termín návratu tramvají od léta 2017 se pak ukázal v italských podmínkách jako nereálný.

Nehodou poškozené tramvaje byly opraveny a investice byly vynuceny již zmíněnou státní agenturou ANSFISA také ve vztahu k infrastruktuře (týkaly se mj. náhrady všech výhybek). Současně byly vydány nové podmínky pro organizaci provozu. Jako problematický se ukázal požadavek instalace zcela nových brzd pro všechny tramvaje. Ty totiž pocházejí z roku 1935 a dosud se u nich brzdy vždy repasovaly, nikdy však zcela neměnily, případně byly používány záložní brzdy demontované v minulosti ze starší (již nepoužívané) generace vozů. Brzdy se tak musely nechat po vzoru těch starších znovu nakreslit a vyrobit, čehož se měla zhostit slévárna z Německa. Po zástavbě poté bylo nutné realizovat zkoušky.

Stavební úpravy na trati se podařilo dokončit až šest let po nehodě – 8. 3. 2022. Zkoušky s tramvajemi pak začaly ještě o rok a půl později, když se poprvé rozjely dne 21. 11. 2023.

S přestávkami pak testování dílčích úseků trati či jejího vybavení trvalo do 17. 12. 2024, kdy bylo konečně vydáno finální povolení ze strany ANSFISA s tím, že všechny podmínky uložené pro znovuzahájení provozu s pasažéry byly splněny. Legislativně už návratu tramvají nic v cestě nestálo, bylo ale nutné vykonat ještě desetidenní testy, a následně proškolil znovu řidiče a provozní personál. V současné době je jako datum návratu avizován 1. únor 2025.

Url: V Terstu se po devíti letech blíží návrat unikátních tramvají